

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

6 MAART 1958.

WETSONTWERP

ter aanvulling van artikel 12 van de wet van 6 september 1895 aangaande het verhaal in beroep en in verbreking terzake van directe belastingen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER TIELEMANS (F.).

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Op 12 november 1957 werd in de Senaat een wetsvoorstel ingediend waarvan de tekst als volgt luidde :

« Artikel 12 van de wet van 6 september 1895 aangaande het verhaal in beroep en in verbreking terzake van directe belastingen, wordt aangevuld door volgende twee alinea's :

Indien het beheer en de eiser conclusiën nemen waaruit hun accoord blijkt wordt hun daarvan akte verleend door het Hof.

Het arrest waarbij dit accoord wordt vastgesteld, maakt definitief een einde aan het geschil. »

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Van Belle.

A. — Leden : de heren Dequae, De Saeger, Eeckman, Fimmers, Harmel, Lamalle, Meyers, Parisi, Philippart, Scheyven, Schot. — Bertelson, Boutet, De Sweemer, Detiège, Martel, Merlot (Joseph-Jean), Paque, Tielemans (François), Toubeau, Van Cleemput. — Grootjans, Masquelier.

B. — Plaatsvervangende leden : de heren Eyskens, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefère, Moyersoen, Van den Daele. — Cudell, Diriken, Juste, Sainte, Van Winghe. — Blum.

Zie :

826 (1957-1958) :

- N° 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.
- N° 2 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1957-1958.

6 MARS 1958.

PROJET DE LOI

complétant l'article 12 de la loi du 6 septembre 1895 relative aux recours en appel et en cassation en matière d'impôts directs.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES (1)
PAR M. TIELEMANS (F.).

MESDAMES, MESSIEURS,

Le 12 novembre 1957, le Sénat fut saisi d'une proposition de loi, dont le texte était libellé comme suit :

« Il est ajouté à l'article 12 de la loi du 6 septembre 1895, relative aux recours en appel et en cassation en matière d'impôts directs, les deux alinéas suivants :

Si l'administration et le requérant prennent des conclusions consenties, il leur en est donné acte par la Cour.

L'arrêt qui constate cet accord clôt définitivement la contestation. »

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Van Belle.

A. — Membres : MM. Dequae, De Saeger, Eeckman, Fimmers, Harmel, Lamalle, Meyers, Parisi, Philippart, Scheyven, Schot. — Bertelson, Boutet, De Sweemer, Detiège, Martel, Merlot (Joseph-Jean), Paque, Tielemans (François), Toubeau, Van Cleemput. — Grootjans, Masquelier.

B. — Membres suppléants : MM. Eyskens, Gaspar, Gillès de Pélichy, Lefère, Moyersoen, Van den Daele. — Cudell, Diriken, Juste, Sainte, Van Winghe. — Blum.

Voir :

826 (1957-1958) :

- N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
- N° 2 : Amendements.

Volgens de ondertekenaars was het doel van dit voorstel « de traditionele procedure van afstand van het geding te herstellen, door ze te vestigen op een formele tekst », er op wijzende dat door de nieuwe rechtspraak « de procedure in fiscale zaken ingewikkelder wordt gemaakt, terwijl iedereen vraagt naar de vereenvoudiging ervan, en dat de rol van de fiscale Kamers van de hoven van beroep overlast wordt, wanneer integendeel getracht wordt de achterstand in de fiscale geschillen te verminderen. »

Door de Commissie van Financiën van de Senaat werd het voorstel, aldus het verslag, « na een wijziging in de vorm, eenparig aangenomen. »

Volgende gewijzigde tekst werd aan de Senaat voorgelegd :

« In geval van afstand van het geding door de belastingplichtigen, aangenomen door het beheer, wordt deze bevestigd door het Hof, zonder onderzoek ten gronde.

Het arrest van bevestiging maakt definitief een einde aan het geschil. »

Op 19 december 1957 werd het aldus gewijzigd voorstel zonder bespreking bij eenparigheid van stemmen door de Senaat aangenomen.

Uw Commissie van Financiën heeft aan deze door de Senaat overgemaakte tekst een zeer lange discussie gewijd op haar vergaderingen van 21 en 28 januari en van 18 februari j.l.

Ten einde de draagwijdte van de voorgestelde wijziging van artikel 12 van de wet van 6 september 1895 te situeren schijnt het ons nodig in het kort de procedure in zake behandeling van de bezwaren en verhaal voor wat aangaat de directe belastingen in herinnering te brengen.

Na de aanslag mag de belastingplichtige bezwaar indienen bij de directeur van de provincie of van het gewest binnen wiens ambtsgebied de betwiste belastingen werden gevestigd (art. 61, § 3 der samengeschatte wetten).

Na onderzoek van het bezwaar zal de directeur der belastingen en niet het beheer uitspraak doen (art. 65) bij een met redenen omkleedde beslissing, die aan de belastingplichtigen bij aangetekend schrijven wordt betekend.

Tegen deze beslissing kan de belastingplichtige binnen de veertig dagen beroep aantekenen vóór het Hof van Beroep (art. 66); voorziening in verbreking tegen het Arrest van het Hof van Beroep staat open voor de in de zaak betrokken partijen.

Met uitzondering van de gevallen uitdrukkelijk bepaald door § 7 et § 8 van artikel 61 der samengeoördende wetten handelende over de ambts halve ontlastingen van overbelastingen voortvloeiend uit materiële vergissingen van het bestuur of over een bezwaar of verhaal op grondslag van afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten waarvan de belastingplichtige het laattijdig aanbrengen verantwoordt door overmacht of in uitzonderlijke gevallen door andere wettige redenen, dient de beslissing van de directeur der belastingen als het eindstadium van de administratieve fase van de procedure te worden aanzien; hij heeft hiermee ook zijn rechtsmacht uitgeput. (Pas. 1938, I, 197. — Advies van adv. gen. Sartini — Cass. 28 februari 1939 Pas. 1939, I, 104).

De toepassing van § 7 en § 8 van artikel 61 heeft trouwens tot moeilijkheden geleid, die aantonen hoe gevaarlijk het is van dit principe af te wijken.

De vraag stelde zich te weten of de beslissingen getroffen in toepassing van deze §§ vatbaar waren voor beroep.

Bij arrest van 27 februari 1957 moest het Hof van Verbreking de knoop doorhakken door te beschouwen dat de ontlasting van ambtswege toegestaan krachtens § 7 door de directeur, evenals de andere beslissingen van de directeur, aan het Hof van Beroep onderworpen kon worden.

Selon les signataires de la proposition, celle-ci tendait « à rétablir, en l'établissant sur un texte formel, la procédure traditionnelle en matière de désistement ». Ils soulignaient que la nouvelle jurisprudence « aboutit à compliquer la procédure en matière fiscale, alors que tout le monde en réclame la simplification, et à charger le rôle des chambres fiscales des cours d'appel, au moment même où l'on s'efforce de résorber l'arriéré fiscal. »

Dans le rapport de la Commission des Finances du Sénat, il est dit « qu'après avoir été modifiée dans sa forme, la proposition a été adoptée à l'unanimité. »

Le texte modifié, soumis au Sénat, était libellé comme suit :

« En cas de désistement du contribuable, accepté par l'administration, la Cour entérine celui-ci sans examen du fond.

L'arrêt d'entérinement clôt définitivement la contestation. »

Le 19 décembre 1957, ce nouveau texte fut adopté sans discussion et à l'unanimité par le Sénat.

Votre Commission des Finances a examiné longuement le texte transmis par le Sénat, au cours de ses réunions des 21 et 28 janvier et du 18 février derniers.

Afin de préciser la portée de la modification proposée à l'article 12 de la loi du 6 septembre 1895, il nous paraît utile de rappeler brièvement la procédure en vigueur en ce qui concerne l'examen des réclamations et les recours en matière d'impôts directs.

Après la taxation, le redevable peut introduire une réclamation auprès du directeur de la province ou de la région dans le ressort de laquelle les impôts litigieux ont été établis (art. 61, § 3 des lois coordonnées).

Après examen de la réclamation, le directeur des contributions, et non l'administration, statue (art. 65) par décision motivée, qui est notifiée au contribuable par lettre recommandée à la poste.

Dans les quarante jours, cette décision peut être l'objet d'un recours devant la Cour d'appel (art. 66); le recours en cassation est ouvert aux parties en cause contre l'arrêt de la Cour d'appel.

A l'exception des cas prévus explicitement aux § 7 et 8 de l'article 61 des lois coordonnées visant les dégrèvements d'office des surtaxes résultant soit d'erreurs matérielles de l'administration, soit d'une réclamation ou d'un recours sur la base de documents ou faits nouveaux probants, et dont le redevable justifie la production tardive par des circonstances de force majeure ou, dans des cas exceptionnels, par d'autres justes motifs, la décision du directeur des contributions doit être considérée comme le stade final de la phase administrative de la procédure puisque, par cette décision, il a épuisé sa compétence. (Pas. 1938, I, 197 — Avis de l'av. gén. Sartini — Cass. 28 février 1939 — Pas. 1939, I, 104).

L'application des §§ 7 et 8 de l'article 61 a d'ailleurs entraîné des difficultés qui font apparaître combien il est dangereux de s'écarter de ce principe.

La question se posait de savoir si les décisions, prises en application desdits §§, étaient susceptibles d'appel.

Par son arrêt du 27 février 1957, la Cour de Cassation a dû trancher la question en considérant que le dégrèvement consenti d'office par le directeur conformément au § 7 pouvait, comme les autres décisions du directeur, être soumise à la Cour d'Appel.

Maar ten aanzien van de beslissingen door de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde genomen in toepassing van § 8 bleef de zaak onbeslist.

De Kamer heeft desbetreffend door een amendement van de Regering te stemmen op het wetsvoorstel van de heer Philippart (art. 415, 1955-1956) de bevoegdheid van de minister en zijn gedelegeerde afgeschaft en vervangen door deze van de directeur met als gevolg dat deze beslissing steunende op § 8 zowel als deze steunende op § 7 in de toekomst zouden kunnen onderworpen worden aan het Hof van Beroep.

Door dezelfde tekst wordt vastgelegd dat bedoelde ontlastingen slechts kunnen worden verleend op voorwaarde dat « de aanslag het voorwerp niet reeds heeft uitgemaakt van een reclamatie, die aanleiding heeft gegeven tot een definitieve beslissing nopens de grond ».

Deze wijzigingen, die door de Senaat nog dienen te worden goedgekeurd, herstellen de bevoegdheid van de directeur als jurisdictionele macht, zoals voorzien in artikel 94 van de Grondwet.

De beslissing van de directeur heeft een bepaald jurisdictioneel karakter; zij krijgt kracht van gewijsde bij gebrek aan beroep vóór het Hof binnen de termijnen voorzien door de wet. In geval van beroep is slechts het Hof van Beroep bij machte de beslissing te bekrachtigen, te hervormen of te vernietigen. Enkel het Hof kan de beslissingen van de bestuurder censureren. Als jurisdictionele macht dient de directeur onafhankelijk te blijven van iedere hogere administratieve autoriteit. Zie Arrest Cass. 21 december 1956 — Pas. 1957, I, 438 met advies van adv. gen. Ganshof van der Meersch). Eens de zaak aanhangig voor het Hof is het nochtans vanzelfsprekend dat beroeper, mits akkoord van de tegenpartij, hier de Minister van Financiën, het recht heeft afstand te doen van het geding. Dit zal b.v. het geval zijn wanneer de belastingplichtige vaststelt dat de redenen door hem ingeroepen om zijn beroep te staven blijkbaar ontoereikend zijn, of zelf dat zijn beroep laat-tigd schijnen. Partijen kunnen zich akkoord stellen over het bedrag der verschuldigde belastingen en tengevolge hiervan aan het Hof voorstellen de afstand uit te spreken.

Ook de administratie kan, bij het neerleggen der stukken door de belastingplichtigen vaststellen dat zij zich vergist heeft en bepaalde ontlastingen aanvaarden, die haar gewettigd schijnen. Partijen kunnen zich akkoord over het bedrag der verschuldigde belastingen en ingevolge hiervan aan het Hof voorstellen de afstand uit te spreken.

In dit geval gaat het niet over een zuivere afstand van geding, maar deze afstand gaat dan gepaard met een akkoord tussen partijen over een bepaalde ontlasting.

De vraag gesteld door het ontwerp dat aan onze besprekingen wordt onderworpen is, te weten of het Hof verplicht moet worden zulk vergelijk te homologeren « zonder onderzoek ten gronde » m.a.w. waarvan de beoordeling aldus uitdrukkelijk aan het Hof onttrokken wordt.

De rechtspraak aangehaald in de toelichting van het wetsvoorstel schijnt ons niet af te breken met de vroegere rechtspraak.

In een nota van de heer Procureur-Generaal Hayoit de Termicourt (Pas. 1939, I, 104, note 4) lezen wij :

« Uit deze diverse bepalingen en uit de publiekrechtelijke aard van de belastingwetgeving blijkt duidelijk dat, ofschoon het Bestuur verplicht is, voor het Hof van beroep waarbij een belastingplichtige beroep heeft ingesteld, een vergissing te erkennen die het meent te hebben begaan, deze erkenning alleen volstaat niet om het Hof het recht te geven de aanslag nietig te verklaren en de op grond van deze aanslag ingevorderde bedragen door de Staat te doen terugbetalen ».

Mais quant aux décisions prises par le Ministre des Finances ou par son délégué en application du § 8, la question resta en suspens.

En votant un amendement du Gouvernement à la proposition de M. Philippart (n° 415, 1955-1956), la Chambre a supprimé en cette matière, la compétence du Ministre et de son délégué pour y substituer celle du directeur, de sorte que dorénavant la décision fondée sur le § 8 pourrait, tout comme celle fondée sur le § 7, être soumise à la Cour d'Appel.

Le même texte prévoit que ces dégrèvements ne peuvent être accordés qu'à condition que « la taxation n'ait pas déjà fait l'objet d'une réclamation ayant donné lieu à une décision définitive sur le fond ».

Ces modifications, qui doivent encore être approuvées par le Sénat, rétablissent la compétence du directeur en tant que pouvoir juridictionnel, tel qu'il est prévu par l'article 94 de la Constitution.

La décision du directeur a un caractère juridictionnel déterminé : elle passe en force de chose jugée à défaut d'appel devant la Cour dans les délais prévus par la loi. En cas d'appel, seule la Cour d'Appel a le pouvoir d'entériner, de réformer ou d'annuler la décision. La Cour seule peut censurer les décisions du directeur. Comme pouvoir juridictionnel, le directeur doit rester indépendant de toute autorité administrative supérieure (voir arrêt Cass. 21 décembre 1956 — Pas. 1957, I, 438, avec l'avis de l'avocat général Ganshof van der Meersch). Une fois la Cour saisie de l'affaire, il est cependant évident que l'appelant, moyennant l'accord du défendeur, en l'occurrence le Ministre des Finances, a le droit de se désister. Tel sera notamment le cas lorsque le redevable constatera que les motifs qu'il a invoqués à l'appui de son recours se révèlent insuffisants, ou même que son recours est tardif. Dans ce cas, la Cour admettra le désistement, ce qui rendra son plein effet à la décision du directeur.

De son côté, l'administration peut également constater, lors du dépôt des documents par le redevable, qu'elle s'est trompée et admettre certains dégrèvements qui lui paraissent justifiés. Les parties peuvent se mettre d'accord sur le montant des impôts dus et proposer en conséquence à la Cour de décréter le désistement.

Dans ce cas, il ne s'agit pas d'un désistement proprement dit, mais d'un désistement accompagné d'un accord entre les parties sur un dégrèvement déterminé.

Le problème que pose le présent projet est de savoir si la Cour doit être obligée d'entériner une telle transaction « sans examen quant au fond », en d'autres termes, dont l'appréciation est ainsi expressément soustraite à la Cour.

La jurisprudence citée dans les développements de la proposition de loi ne nous semble pas rompre avec la jurisprudence antérieure.

Dans une note de M. Hayoit de Termicourt, procureur général (Pas. 1939, I, 104, note 4), nous lisons :

« De ces diverses dispositions, comme du caractère d'ordre public de la législation sur les impôts, se dégage nettement la conclusion que si, devant la Cour d'Appel saisie du recours d'un contribuable, l'Administration a, le devoir de reconnaître une erreur qu'elle croit avoir commise, cette reconnaissance ne saurait, à elle seule, justifier la décision par laquelle la Cour annule la cotisation et ordonne la restitution par l'Etat des sommes perçues en raison de cette cotisation. »

Het Arrest gevelde op 28-2-1939, na dit advies, door het Hof van Cassatie — (Pas. 1939, I, 104), bevestigt deze zienswijze in volgende termen :

« la seule considération que l'Administration accorde le dégrèvement de la cotisation n'autorise pas le juge de fond à accueillir le recours. »

Immers in toepassing van artikel 97 van de grondwet hoeft elk vonnis de gronden te vermelden waarop het steunt. In het arrest van het Hof van Cassatie van 8 maart 1955 lezen wij :

« Rechtsprekend in eerste en laatste aanleg binnen de perken waarin het Hof van beroep uitspraak moet doen, dient zij wegens de publiekrechtelijke aard van de belasting, in feite en in rechte na te gaan, volgens de elementen van de zaak, welk het bedrag van de belasting is » (Pas. 1955, I, 756).

Artikel 112 van de Grondwet verbiedt én aan de Administratie én aan de rechterlijke macht een vrijstelling of vermindering van belasting toe te staan anders dan uit kracht van een wet.

Dit principe, vastgelegd door de Grondwet, geeft aan de fiscale zaken een publiekrechtelijk karakter, dat dient behouden te blijven indien wij de gelijkheid van berechting, grondslag van onze rechtsbedeling wensen te waarborgen. Door de zogezegde nieuwe rechtspraak wordt deze zienswijze slechts bekrachtigd. In het arrest van 27 juni 1956 (ingeroepen door de ondertekenaars van het voorstel) wordt door het Hof van beroep te Brussel verklaard dat aan de administratie geen akte kan verleend worden van de door haar aangeboden ontlastingen, evenmin als aan de rekwirant van de instemming door hem ermede betuigd, wegens het feit dat bedoeld Hof in de onmogelijkheid verkeerde de vaststelling van de nieuwe belastbare grondslagen na te zien.

Uit de jongste rechtspraak blijkt dat onze Hoven, wanneer een afstand van geding aangenomen door het bestuur wordt voorgesteld, in geval van volledige of gedeeltelijke ontlasting, eisen dat hun de bescheiden worden voorgelegd die de voorgestelde ontlastingen wettigen. Na onderzoek van deze stukken, wat in de meeste gevallen zeer snel kan gebeuren, kan het Hof van Beroep, met kennis van zaken, de afstand decreteren.

Met de tekst die ons voorgelegd wordt, zou het Hof zich verplicht zien blindelings « zonder onderzoek ten gronde » automatisch het akkoord tussen partijen gesloten te homologeren zonder te mogen nazien of overeenkomstig artikel 112 van de Grondwet, de hierdoor toegestane vrijstelling of vermindering van belasting gebeurde uit kracht van een wet.

De vraag dient hier gesteld : Wie zou buiten het Hof van Beroep de beslissing van de directeur der belastingen kunnen wijzigen ?

De Directeur der belastingen is in de zin van artikel 94 van de Grondwet een « tot eigenlijke rechtspraak bevoegd lichaam ». Zijn beslissingen dragen hetzelfde karakter als een gewoon vonnis : kracht van gewijsde, maar ook *onttrekking van jurisdictie* eens de beslissing uitgesproken.

Hoe zou de directeur zijn vroegere beslissing kunnen herzien ? Welke andere administratieve overheid zou in de huidige stand van onze wetgeving zulks kunnen ? Herinneren wij hier aan de moeilijkheden gerezen vóór de toepassing van artikel 61, § 8, en waarvan hiervoor sprake.

Ieder bevel of tussenkomst van een hogere administratieve overheid tegenover de directeur, handelende in zijn bevoegdheid van administratief rechter, zou als machtsoverschrijding worden beschouwd in hoofde van de hiërarchische overheid.

L'arrêt rendu le 28 février 1939 — après cet avis de la Cour de Cassation — (Pas. 1939, I, 104) confirme ce point de vue dans les termes suivants :

« la seule considération que l'Administration accorde le dégrèvement de la cotisation n'autorise pas le juge du fond à accueillir le recours ».

En effet, l'article 97 de la Constitution prévoit que tout jugement doit être motivé. Dans l'arrêt de la Cour de Cassation du 8 mars 1955, nous lisons :

« Statuant en premier et dernier ressort dans les limites dont elle est saisie, la Cour d'Appel doit, en raison du caractère d'ordre public de l'impôt, apprécier elle-même en fait et en droit, d'après les éléments de la cause, le montant de la dette d'impôt. » (Pas. 1955, I, 756).

L'article 112 de la Constitution interdit à l'administration et au pouvoir judiciaire d'établir une exemption ou modération d'impôt autrement qu'en vertu d'une loi.

Ce principe, établi par la Constitution, donne à la fiscalité un caractère de droit public qu'il importe de sauvegarder si nous voulons garantir une justice égale, base de notre système juridique. La jurisprudence dite nouvelle ne fait que confirmer ce point de vue. Dans son arrêt du 27 juin 1956, invoqué par les auteurs de la proposition, la Cour d'appel de Bruxelles déclare qu'il ne pourrait être donné acte à l'administration des dégrèvements offerts par elle, ni au requérant de son accord à leur égard, étant donné que la Cour en question se trouvait dans l'impossibilité de vérifier l'établissement des nouvelles bases imposibles.

Il ressort de la jurisprudence récente que, lorsqu'un désistement est proposé avec l'accord de l'administration, nos Cours exigent qu'en cas de dégrèvement partiel ou total, leur soient communiqués les documents justifiant les dégrèvements proposés. Après examen de ces documents, — ce qui, en général, ne prend pas beaucoup de temps, — la Cour d'appel peut décréter en connaissance de cause le désistement.

Le texte qui nous est soumis obligerait la Cour à homologuer aveuglément l'accord intervenu entre les parties, « sans examen quant au fond » et sans qu'elle puisse vérifier si, conformément à l'article 112 de la Constitution, l'exemption ou la modération ainsi accordée a lieu en vertu d'une loi.

On peut se demander ici qui, en dehors de la Cour d'appel, pourrait modifier la décision du directeur des contributions ?

Le Directeur des contributions est une « juridiction contentieuse » au sens de l'article 94 de la Constitution. Ses décisions portent le même caractère qu'un jugement ordinaire : force de chose jugée, mais également *dessaisissement du juge*, une fois la décision rendue.

Comment le directeur pourrait-il revoir sa décision antérieure ? Quelle autre autorité administrative serait habilitée à le faire dans l'état actuel de notre législation ? Rappelons ici les difficultés soulevées par l'application de l'article 61, § 8, déjà examiné ci-dessus.

Tout ordre ou toute intervention d'une autorité administrative supérieure à l'égard du directeur agissant en sa qualité de juge administratif serait considérée comme un excès de pouvoir dans le chef de l'autorité hiérarchique.

Tijdens de eerste vergadering van uwe Commissie, besteed aan de bespreking van dit ontwerp, hebben de vier leden die deel namen aan de discussie zich uitgesproken tegen de voorgestelde tekst. Zij wezen buiten de reeds ontwikkelde argumenten op het feit dat het ontwerp zeer ongunstige reacties had verwekt bij de magistratuur en op het gevaar waaraan men de rechtscollages bloot stelt door aan de administratie de macht te geven transacties te sluiten buiten iedere controle. Uit de discussie is ook gebleken dat de voorgestelde tekst onduidelijk is: een lid dacht inderdaad dat deze slechts handelde over afstand van geding en niet over transacties. De tekst, die ons voorgelegd wordt, gescheiden van de toelichting en van het verslag, zou trouwens zo kunnen geïnterpreteerd worden.

Een lid doet opmerken dat door het aanvaarden van dit ontwerp het aantal verhalen zich nog zou vermenigvuldigen daar de lastenbetalers beroep zouden aantekenen slechts om de kans te hebben na de beslissing van de bestuurder der belastingen nog een transactie te sluiten met het bestuur. Verre van de rol van de fiscale kamers van de Hoven van Beroep te ontlasten zou de goedkeuring van het ontwerp een nieuwe toeloop van zaken meebrengen en de achterstand nog verhogen.

De heer Minister verklaarde dat het ontwerp geen politiek karakter heeft, naar zijn oordeel is het slechts een rechtswestie; hij verzet zich niet tegen dit ontwerp dat door de Senaat bij eenparigheid van stemmen werd goedgekeurd.

Op aanvraag van een der Commissieleden werden de adviezen van de heren Procureurs-Generaal, door de Minister voorgelegd.

Op de tweede vergadering van uw Commissie heeft een der leden die op de eerste vergadering stelling had genomen tegen het ontwerp, verklaard dat hij deze had herzien.

Hij ontwikkelde volgende nota :

De procedure betreffende de bezwaren en het beroep inzake directe belastingen zou zeer gebrekkig zijn, zo het Hoofdbestuur van de Belastingen in de onmogelijkheid werd gesteld de voortzetting te beletten van een rechtsgeding, waarin zij erkent dat het standpunt van de belastingplichtige gegrond is. Het Hoofdbestuur heeft er belang bij een door de belastingplichtige aanhangig gemaakt geding niet te laten doorgaan, waarbij hij het gevaar zou lopen in het ongelijk te worden gesteld.

In het huidige belastingssysteem nu, waarbij het onderzoek van het beroep wordt opgedragen aan de provinciale directeurs, kan van het Hoofdbestuur geen systematisch nazicht worden gevraagd van al de ingevolge een beroep van de belastingplichtige genomen beslissingen der provinciale directeurs: dit zou nutteloos zijn, want in de overgrote meerderheid van die gevallen zal de belastingplichtige de beslissing aanvaarden. De beslissing kan dan evengoed worden onttrokken aan de provinciale directeurs en worden overgelaten aan het Hoofdbestuur, met al de hinderende bezwaren die daaraan verbonden zouden zijn.

De hele vraag is of het Hoofdbestuur, wanneer de belastingplichtige het geding eenmaal aanhangig heeft gemaakt bij het Hof van beroep, het door zijn provinciale directeur ingenomen standpunt al dan niet kan herzien en de gegrondheid der argumenten van de belastingplichtige erkennen.

De moeilijkheid, waarvoor men blijft stilstaan, was de volgende: is het mogelijk dat de zaak terzelfdertijd bij de rechterlijke en uitvoerende macht wordt aanhangig gemaakt en heeft de rechtsoverheid niet tot gevolg dat de zaak uit handen van het Bestuur wordt genomen?

Dit zou waar zijn, indien de beslissingen der provinciale directeurs het karakter hadden van beslissingen over geschillen, want dan zou de hiërarchische macht door het Hoofdbestuur feitelijk niet meer kunnen worden uitgeoe-

Au cours de la première réunion consacrée par votre Commission à l'examen du présent projet, les quatre membres qui avaient participé au débat se sont opposés au texte proposé. En plus des arguments déjà invoqués, ils ont souligné que le projet avait provoqué des réactions très défavorables dans la magistrature et le danger auquel elle serait exposée si on autorisait l'administration à conclure des transactions en dehors de tout contrôle. En outre, la discussion a fait apparaître que le texte proposé manque de précision, puisque un commissaire pensait qu'il ne s'agissait que d'un désistement et non de transactions. Sans les développements et le rapport, le texte qui nous est soumis pourrait d'ailleurs être interprété dans ce sens.

Un commissaire fit remarquer que le vote du projet provoquerait la multiplication des recours, étant donné que les redevables iraient en appel en vue de pouvoir conclure une transaction avec l'administration après notification de la décision du directeur des contributions. Loin de débarrasser le rôle des chambres fiscales des Cours d'appel, le vote du projet entraînerait un nouvel afflux d'affaires et l'accroissement de l'arriéré fiscal.

Le Ministre déclare que le projet n'a pas un caractère politique, mais qu'à ses yeux il s'agit d'une question juridique. Il ne s'oppose pas au projet adopté à l'unanimité par le Sénat.

A la demande d'un commissaire, les avis ont été soumis aux procureurs généraux par le Ministre.

Au cours de la 2e réunion, un membre qui s'était prononcé contre le projet à la première réunion, déclara qu'il avait modifié son point de vue.

Il a développé la note suivante :

La procédure de réclamations et recours en matière d'impôts directs serait très défectueuse si la direction générale des Contributions devenait impuissante à empêcher la poursuite d'un litige judiciaire dans lequel elle reconnaît le bien fondé du point de vue du contribuable: l'Administration centrale a intérêt à ne pas laisser aboutir une instance, introduite par le contribuable, risquant de lui donner tort.

Or, dans le système fiscal actuel qui confie l'examen des recours aux directeurs provinciaux, on ne peut pas demander à l'Administration centrale une vérification systématique de toutes les décisions de ses directeurs provinciaux, prises sur recours du contribuable: ce serait inutile puisque, pour l'immense majorité d'entre elles, le débiteur d'impôt va acquiescer. Autant vaudrait alors retirer aux directeurs provinciaux la décision, et la reporter à l'échelon central, avec tous les encombrements qui en résulteraient.

La question est de savoir si le litige une fois introduit par le contribuable devant la Cour d'Appel, l'Administration peut ou non revoir la position adoptée par son directeur provincial et reconnaître le bien fondé du point de vue du contribuable.

La difficulté devant laquelle je m'étais arrêté était celle-ci: est-il possible que le judiciaire et l'exécutif soient saisis en même temps et l'action judiciaire ne dessaisisse-elle pas l'Administration?

Ce serait vrai si les décisions des directeurs provinciaux avaient un caractère contentieux, alors, le pouvoir hiérarchique ne pourrait plus, en fait, être exercé par la direction centrale pour l'appréciation des contestations avec les con-

fend om te beslissen in geschillen met de belastingplichtigen. Het Hof van Cassatie heeft echter herhaaldelijk verklaard dat de door de provinciale directeurs op beroep genomen beslissingen geenszins het karakter van beslissingen in rechterlijke geschillen hebben. Het beroep dat voor de belastingplichtigen tegen die beslissingen openstaat kan het bestuur dus niet beletten zijn hiërarchische macht verder normaal uit te oefenen. En zo men de zaak van het standpunt uit van de wetgever beschouwt, dan kan men zich niet akkoord verklaren met een systeem waarbij het aanhangig maken van het geding bij de rechterlijke macht medebrengt dat deze macht het voorrecht krijgt de uitvoerende macht een deel van haar bevoegdheid (hiërarchische macht) te ontnemen.

Waarom ?

1) Omdat de machten niet in elkaar mogen lopen.

2) Omdat de uitvoerende macht in de vernederende positie zou kunnen komen te staan wanneer de rechterlijke macht zou bepalen wat zij zelf als een volkomen voor verbetering vatbare administratieve vergissing van een hiërarchische ondergeschikt ambtenaar beschouwt.

3) Omdat de procedure in hoger beroep in sommige gevallen ten slotte ten nadele van de belastingplichtige zou uitvallen: indien hij onmiddellijk, door afstand te doen, de terugbetaling van een ten onrechte gevorderde som kan bekomen, is er geen reden om hem te doen wachten op een beslissing van het Hof.

4) Omdat er geen reden bestaat om de Hoven te overladen met zaken die niet meer voor betwisting vatbaar zijn. De uitvoerende macht moet, onder het toezicht van het Rekenhof, al haar gezag behouden ten aanzien van de toepassing van de wet. Indien de algemene directie der belastingen de gegrondheid van het standpunt van de belastingplichtige aanvaardt, dan doet zij dit bij toepassing van de wet; er is hier geen sprake van een « vergelijk », wat onmogelijk is, maar van de uitoefening door de uitvoerende macht van al haar bevoegdheden.

5) Het is de taak van de wetgever, nader te bepalen dat hij de uitvoerende macht niet heeft willen beroven van een gedeelte van haar gezag voor de uitvoering van de wet. Tot nog toe heeft, sedert 1895 de afstand inzake directe belastingen en sedert altijd inzake registratie, zowel aan de uitvoerende als aan de rechterlijke macht haar volle bevoegdheid gelaten. O.i. bestaat er geen reden om de traditionele gang van zaken te wijzigen. Het door de Senaat aangenomen ontwerp strekt ertoe het standpunt van de wetgevende macht op dit stuk te bepalen; derhalve lijkt dit ontwerp na onderzoek volkomen verantwoord.

De argumentatie vooropgezet in deze nota werd reeds hoger in dit verslag bestreden, zij steunt vooral op de bewering dat de directeur over geen jurisdictionele macht beschikt. Een vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie spreekt zich uit tegen deze thesis. (Zie Cass. 31 januari 1956 — Pas. 1956, I. 558, 28 februari 1957 — Pas. 1958, I. 778).

Een lid wijst er op dat de wet bijzondere machten verleent aan de provinciale directeur, die persoonlijk verantwoordelijk is tegenover het Rekenhof. De toepassing van de tekst van het ontwerp zou alle geknoei toelaten. Het Hof van Beroep zou een postbus worden voor verhalen, en een registreermachine voor transacties. Alle beslissingen dienen gemotiveerd te zijn, maar tussen de belastingplichtigen en het Bestuur zou de gesloten transactie geheim dienen te blijven.

Een ander lid onderstreept dat 25 % van de arresten uitgesproken door het Hof van Beroep te Brussel in fiscale zaken de afstand van verhaal decreteren. Hij verklaart zich voorstander van een grondige wijziging van de pro-

tribuables. Or, la Cour de Cassation a maintes fois déclaré que les décisions sur recours, prises par les directeurs provinciaux, n'ont aucun caractère contentieux judiciaire. L'appel ouvert aux contribuables contre ces décisions ne peut donc empêcher l'Administration de poursuivre le cours normal de son action hiérarchique. Et — à ma réflexion de membre du législatif — un système qui consisterait à saisir le pouvoir judiciaire, en lui donnant sur l'exécutif le privilège de lui ravir une partie de sa compétence (pouvoir hiérarchique), ne pourrait rencontrer mon agrément

Pourquoi ?

1) Parce qu'il ne doit pas y avoir d'empiétements entre pouvoirs.

2) Parce que l'exécutif pourrait se trouver dans la situation humiliante de se voir dire par le judiciaire ce qu'il considère lui-même comme l'erreur administrative parfaitement correctible d'un agent hiérarchiquement subordonné.

3) Parce que la procédure du recours en appel finirait, en certains cas, par nuire au contribuable: s'il peut obtenir tout de suite, par un désistement, la restitution d'une somme exigée indûment, il n'y a aucune raison de lui faire attendre la décision de la Cour.

4) Parce qu'il n'y a pas de raison d'encombrer les Cours d'espèces ayant cessé d'être litigieuses. Le pouvoir exécutif doit, sous le contrôle de la Cour des Comptes, conserver toute son autorité quant à l'application de la loi. Si la direction générale des Contributions vient à admettre le bien fondé du point de vue du contribuable, elle le fait en exécution de la loi; il n'est pas question, en cette matière, de « transaction » qui ne serait pas possible, mais de l'exercice, par l'exécutif, de la plénitude de ses devoirs.

5) C'est au législateur à préciser qu'il n'a pas voulu enlever à l'exécutif une partie de son autorité pour l'exécution de la loi. Jusqu'ici, en matière de contributions directes depuis 1895, et de tout temps en matière d'enregistrement, la pratique du désistement a laissé à chacun des pouvoirs exécutif et judiciaire la plénitude de leur compétence. Il n'y a pas de raison d'en modifier, à notre sens, le cours traditionnel. Le but du projet voté par le Sénat est de fixer sur ce point la volonté du législatif; ce projet n'apparaît donc, après cet examen, tout à fait justifié.

L'argumentation développée dans cette note a déjà été réfutée plus haut dans le présent rapport. Elle se fonde principalement sur l'affirmation que le directeur n'a aucun pouvoir juridictionnel. Une jurisprudence constante de la Cour de Cassation s'oppose à cette thèse (voir Cass. 31 janvier 1956. Pas. 1956, I. 558, 28 février 1957 — Pas. 1957, I. 778).

Un membre souligne que la loi accorde des pouvoirs spéciaux au directeur provincial, qui est personnellement responsable vis-à-vis de la Cour des Comptes. L'application du projet ouvrirait la porte à toutes sortes d'abus. La Cour d'appel deviendrait une boîte postale pour les recours et une machine d'enregistrement de transactions. Toutes les décisions doivent être motivées, mais les transactions intervenues entre le contribuable et l'administration devraient rester secrètes.

Un autre commissaire signale que 25 % des arrêts rendus en matière fiscale par la Cour d'appel de Bruxelles concluent au désistement de l'appel. Il se déclare favorable à une réforme profonde de la procédure en ma-

cedure inzake directe belastingen. De provinciale directeur is taxatie-agent, partij en rechter tegelijk. Dikwijls is het slechts op de griffie van het Hof dat de belastingplichtige voor de eerste maal kennis krijgt van zijn dossier. Dan tracht hij te onderhandelen met het bestuur dat zijn directeur moeilijk in het ongelijk kan stellen.

Voor dit lid bestaan er twee mogelijkheden: het voorstel van de heer Senator Van Houtte goedkeuren of de procedure inzake directe belastingen herzien, b.v. door naast de administratieve directeur een ander directeur te stellen die de taak van administratieve rechter zou vervullen. Hij legt volgend amendement neer:

« Het Hof kan de afstand van de appellant bevestigen op zicht van de bewijsstukken van de voorgestelde ontlastingen. Het arrest van afstand maakt een einde aan de betwisting. »

Het amendement wordt verworpen met 9 tegen 7 stemmen en een onthouding.

Het ontwerp wordt verworpen met 12 tegen 2 stemmen en 3 onthoudingen.

Na sluiting der debatten in de commissie werd door de heer Philippart onder vorm van amendement voorgesteld de door de Senaat overgezonden tekst te vervangen door wat volgt:

« Het Hof mag ambtshalve of op verzoek van een der partijen de zaak terugzenden naar de provinciale directeur der belastingen voor bijkomend onderzoek, met inbegrip van het gebeurlijk onderzoek van nieuwe grieven en het nemen van een nieuwe beslissing, die, zoals de eerste, voor beroep vatbaar is. »

Door een lid wordt de ontvankelijkheid van het amendement betwist.

Het doel beoogd door het ontwerp beperkt zich tot de procedure van afstand van het geding wanneer het amendement de terugzending van het geschil naar de provinciale directeur voorziet met gebeurlijk onderzoek van nieuwe grieven en het nemen van een nieuwe beslissing.

Het amendement zou onder vorm van een nieuw wetsvoorstel kunnen ingediend en besproken worden. Een ander lid dringt erop aan dat het amendement niet ten gronde zou besproken worden. De heer Voorzitter verklaart het amendement onontvankelijk.

Daarna wordt nog geredetwist onder de leden van de Commissie over een hervorming van de procedure inzake directe belastingen. De Heer Minister verklaart zich in principe akkoord om een commissie samen te stellen, waarvan magistraten, functionarissen en parlementsleden lid zouden zijn.

Hij wijst er nochtans op dat een commissie Servais reeds vroeger het probleem heeft onderzocht en tot de conclusie kwam dat niets moest gewijzigd worden.

Dit verslag werd aangenomen bij eenparigheid van stemmen en drie onthoudingen.

De Verslaggever,

F. TIELEMANS.

De Voorzitter,

F. VAN BELLE.

tière d'impôts directs. Le directeur provincial est à la fois juge, partie et agent taxateur. Il arrive souvent que le contribuable prend pour la première fois connaissance de son dossier au greffe de la Cour d'appel. Il s'efforce alors de négocier avec l'administration, qui peut difficilement donner tort à son directeur.

Selon ce commissaire, il n'y a que cette alternative: voter la proposition de M. le Sénateur Van Houtte ou revoir la procédure en matière d'impôts directs, par exemple en adjoignant au directeur administratif un autre directeur, chargé de la juridiction administrative. Il présente l'amendement suivant:

La cour pourra entériner le désistement de l'appellant sur la vue des éléments justificatifs des dégrèvements proposés. L'arrêt de désistement clôt la contestation. »

L'amendement est rejeté par 9 voix contre 7 et 1 abstention.

Le projet est rejeté par 12 voix contre 2 et 3 abstentions.

Les débats en commission étant clos, M. Philippart a proposé par voie d'amendement de remplacer le texte transmis par le Sénat par le texte suivant:

« La Cour peut d'office ou sur demande d'une des parties, renvoyer l'affaire au directeur provincial pour complément d'information, y compris le cas échéant examen de griefs nouveaux et prise d'une nouvelle décision sujette à appel comme la première. »

Un commissaire a contesté la recevabilité de l'amendement.

L'objet poursuivi par le projet se limite à la procédure de désistement dans le cas où l'amendement prévoit le renvoi du litige au directeur provincial, avec examen éventuel de griefs nouveaux et prise d'une nouvelle décision.

L'amendement pourrait être réintroduit et discuté sous forme d'une nouvelle proposition de loi. Un autre commissaire insiste pour que l'amendement ne soit pas examiné quant au fond. M. le Président déclare l'amendement irrecevable.

Ensuite les membres de la Commission discutent de la réforme de la procédure en matière de contributions directes. M. le Ministre se déclare d'accord en principe au sujet de la création d'une commission, composée de magistrats, de fonctionnaires et de parlementaires.

Il souligne cependant que précédemment la Commission Servais a examiné le problème et est arrivée à la conclusion qu'il ne fallait rien changer.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité moins trois abstentions.

Le Rapporteur,

F. TIELEMANS.

Le Président,

F. VAN BELLE.

Note de la minorité.

Notre amendement a été écarté en tant que non recevable. Il aurait, a-t-on prétendu, débordé le cadre de la proposition.

La question est délicate. Nous pensons que la Commission a, de la meilleure foi du monde, commis une erreur.

L'amendement, tout comme la proposition, était un ajout à l'article 12 de la loi du 6 septembre 1895 modifiée par la loi du 23 juillet 1953.

Si l'ajouté prévu par l'amendement répond au besoin que voulait satisfaire la proposition, mais par un autre processus, et si le but envisagé est, en somme, le même dans la proposition et dans l'amendement, celui-ci est évidemment recevable.

Que proposait M. le Sénateur Van Houtte?

Il voulait qu'en cas de désistement de l'appelant d'une décision directoriale, la Cour d'Appel dût entériner le désistement et ses conditions, sans pouvoir connaître du fond du différend.

Qu'est-ce à dire?

L'appelant peut toujours se désister et si la partie intimée n'y fait pas objection, le Tribunal ou la Cour acte et décrète le désistement.

Ici il n'est pas question, en réalité, d'un désistement pur et simple, c'est-à-dire d'un acquiescement à la décision dont est appel.

La Cour étant saisie du litige et seule apte à en connaître, l'administration centrale prétend l'en dessaisir et traiter avec le contribuable. Reconnaisant que celui-ci a été surtaxé ou taxé à tort, on revise la taxation à Bruxelles et l'on demande à la Cour de se rallier les yeux fermés à l'accord intervenu.

C'est cela, le désistement dont il est question dans la proposition de M. Van Houtte. Si l'on n'y voit qu'un simple désistement non agrémenté de modifications de la cotisation, on méconnaît la réalité. C'est bien pourquoi dans deux litiges la Cour d'Appel s'est rebiffée et a refusé de consacrer passivement le désistement.

Que veut notre amendement?

Essentiellement atteindre les mêmes fins que celles qu'envisageait l'honorable Sénateur. Quelles fins? Permettre à l'administration, après que la décision directoriale est intervenue et qu'appel en a été interjeté, d'apporter à la cotisation les amendements jugés équitables et conformes à la loi et, ou à l'équité.

Le cas échéant, l'administration doit pouvoir tenir compte de tels griefs qui n'auraient pas été expressément mentionnés dans le recours. L'administration centrale pouvait le faire à discrétion, puisqu'aucun contrôle de sa décision n'était possible si la Cour devait l'entériner.

Nous proposons que la Cour, régulièrement saisie du litige par l'appel et seule compétente pour réformer la décision directoriale, pût renvoyer le litige à l'administration. Au lieu que la direction générale s'en saisisse d'office, c'est la Cour qui pouvait charger l'administration de reviser elle-même sa décision par un complément d'instruction, par l'examen de griefs qui n'auraient pas été redressés parce qu'ils n'auraient surgi que devant la Cour.

Vraiment, n'était-ce pas exactement le même objet, atteint par une voie différente et plus conforme à l'économie de la procédure relative à la fiscalité directe?

Nota van de minderheid.

Ons amendement werd als niet ontvankelijk afgewezen. Het zou, naar men beweerde, het kader van het wetsvoorstel te buiten zijn gegaan.

Deze kwestie is van kiese aard. Wij menen dat de commissie zich, te goeder trouw, heeft vergist.

Het amendement, evenals het voorstel, was een toevoeging aan artikel 12 der wet van 6 oktober 1895, gewijzigd bij de wet van 23 juli 1953.

Indien de bij het amendement bepaalde toevoeging beantwoordt aan de behoefte waarin het voorstel wilde voorzien, doch langs een andere weg, en indien het beoogde doel uiteindelijk hetzelfde is in het voorstel en in het amendement, dan is dit amendement gewis ontvankelijk.

Wat stelde de heer Senator Van Houtte voor?

Hij verlangde dat ingeval van afstand door de eiser in beroep tegen een beslissing van de directeur, het Hof van beroep deze met de gestelde voorwaarden bevestigt, zonder onderzoek ten gronde van het geschil.

Wat heeft dit te betekenen?

De eiser in beroep mag steeds afstand doen, indien de gedaagde er geen bezwaar tegen aanvoert, neemt de Rechtbank of het Hof akte en beveelt de afstand.

Het geldt hier feitelijk geen eenvoudige afstand, d. w. z. een instemming met de beslissing waartegen beroep werd aangetekend.

Daar het geschil bij het Hof aanhangig is gemaakt en het Hof alleen bevoegd is om er kennis van te nemen, wil het Hoofdbestuur het aan de bevoegdheid van het Hof onttrekken en met de belastingplichtige onderhandelen. Erkennende dat deze te veel of ten onrechte werd belast, wordt de aanslag te Brussel herzien en vraagt men aan het Hof met gesloten ogen zijn instemming te betuigen met de bereikte overeenkomst.

Dat is de afstand waarvan sprake in het voorstel van de heer Van Houtte. Indien men er slechts een eenvoudige afstand in ziet, zonder wijzigingen van de aanslag, dan wordt de werkelijkheid miskend. Daarom is het juist dat het Hof van Beroep, in twee geschillen, zich verzet heeft en weigerde lijdzaam de afstand te bekrachtigen.

Wat willen wij door ons amendement?

Hoofdzakelijk hetzelfde doel bereiken als door de achtbare Senator beoogd werd. Welk doel? Het bestuur in de mogelijkheid te stellen, nadat de beslissing door de directeur werd genomen en beroep hiertegen werd ingesteld, in de aanslag wijzigingen aan te brengen die redelijk worden geacht alsook in overeenstemming met de wet en, of met, de billijkheid.

Het Bestuur moet eventueel rekening kunnen houden met de bezwaren die niet uitdrukkelijk in het beroep voorkomen. Het Hoofdbestuur kon dit naar goedgevoelen doen, aangezien het niet mogelijk was enig toezicht uit te oefenen op zijn beslissing, indien het Hof deze moest bekrachtigen.

Wij stelden voor dat het Hof, waarbij het geschil op regelmatige wijze aanhangig werd gemaakt en dat alleen bevoegd is om de beslissing van de directeur te wijzigen, het geschil zou kunnen opnieuw verwijzen naar het Bestuur. In plaats dat de algemene directie het van rechtswege tot zich trok, kon het Hof het Bestuur gelasten zelf de beslissing te herzien door een aanvullend onderzoek en door een onderzoek van de bezwaren die niet zouden weerslegd zijn omdat zij slechts vóór het Hof werden aangevoerd.

Wordt hetzelfde doel aldus niet bereikt langs een andere weg, die beter overeenstemt met de inrichting van de procedure inzake directe belastingen?

Pour quelles raisons priver la Cour du droit de s'éclairer dès lors que c'est à l'échelon de l'administration directoriale de la province que se fera l'examen et, le cas échéant la revision ?

Après quoi, le redevable pourra déférer la nouvelle décision directoriale à la Cour.

Toute cette procédure est simple, elle respecte les attributions de la juridiction administrative et de la juridiction judiciaire.

En fait, on a prétendu que le renvoi du dossier au directeur provincial retarderait la solution du litige. Crainte vaine puisque c'est la Cour, et la Cour seule, qui, d'office ou sur demande d'une des parties, disposera du pouvoir discrétionnaire de renvoyer le dossier à l'administration.

On a encore argué de la proposition de loi pendante devant la Commission des Finances du Sénat, qui permet au contribuable d'invoquer de nouveaux griefs au cours de la procédure administrative.

La faculté pour la Cour d'admettre, le cas échéant, le principe de nouveaux griefs dans le renvoi à l'administration se meut dans un cadre tout différent. Le redevable connaît son dossier; en appel il est éclairé par un conseiller.

En qu'on ne craigne pas que le redevable réserve un grief pour le présenter la première fois à la Cour et différer ainsi la solution du litige.

Encore un coup, c'est la Cour qui appréciera souverainement s'il échet ou non de renvoyer le dossier au directeur. Elle ne le fera que pour des raisons graves. Et si elle inclut dans le différend de nouveaux griefs, elle ne le fera que si l'appelant justifie qu'il n'a pas été en mesure de les présenter plus tôt.

Il faut sortir de l'impasse où l'administration s'est placée dans son conflit avec les Cours d'Appel. Si elle veut, comme par le passé, pouvoir reviser, après l'appel, des décisions directoriales, et soustraire cette décision au contrôle de la Cour, il est un moyen pratique, logique et respectueux des juridictions compétentes : c'est celui que réalise notre amendement.

Waarom aan het Hof het recht ontzeggen inlichtingen in te winnen, aangezien het onderzoek en eventueel de herziening gebeurt op het niveau van de provinciale directie ?

Daarna kan de belastingplichtige de nieuwe beslissing van de directeur bij het Hof aanhangig maken.

Deze ganse procedure is eenvoudig en houdt rekening met de respectieve bevoegdheden van de administratieve en van de rechterlijke rechtsmacht.

Eigenlijk werd beweerd dat de terugzending van het dossier naar de provinciale directeur de beslechting van het geschil zou vertragen. Deze vrees is ongegrond, aangezien het Hof en het Hof alléén op discretionaire wijze oordeelt of het dossier, van ambtswege of op verzoek van één der partijen, opnieuw naar het Bestuur wordt verwezen.

Ook werd gewag gemaakt van het wetsvoorstel dat thans aanhangig is bij de Senaatscommissie van Financiën, en waarbij de belastingplichtige in de mogelijkheid wordt gesteld nieuwe bezwaren te doen gelden tijdens de administratieve rechtspleging.

Dit heeft niets te maken met de recht van het Hof om eventueel het principe van nieuwe bezwaren te aanvaarden bij de verwijzing naar het Bestuur. De belastingplichtige kent dan zijn dossier; in beroep wordt hij bijgestaan door een raadsman.

Men moet niet vrezen dat de belastingplichtige een bezwaar zou achterhouden om het voor het eerst bij het Hof te doen gelden en aldus de beslechting van het geschil te vertragen.

Nog eens : het Hof zal soeverein oordelen of het dossier al dan niet opnieuw naar de directeur moet verwezen worden. Het Hof zal dit niet doen zonder ernstige redenen. Het Hof zal slechts nieuwe grieven bij het geschil betrekken indien de eiser in beroep bewijst dat hij deze niet eerder heeft kunnen aanvoeren.

Wij moeten uit het slop geraken, waarin het Bestuur is verzeild in zijn geschil met de Hoven van beroep. Indien het zich, zoals in het verleden, beslissingen van de directeur, na het beroep wil kunnen wijzigen, en deze aan de controle van het Hof te onttrekken, is er slechts één praktisch en logisch middel dat de bevoegde rechtsmachten eerbiedigt, namelijk de regeling die door ons amendement wordt voorgesteld.

M. PHILIPPART,
P. HARMEL.